

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANCIJA
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA**

Objedinjeni tekst PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPRINOSIMA koji uključuje:

- **Prijedlog Zakona o doprinosima**
- **Amandmane Vlade FBiH iz rujna 2019. godine**
- **Amandmane Vlade FBiH iz listopada 2021. godine**

Sarajevo, listopad 2021.

ZAKON O DOPRINOSIMA

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet Zakona)

(1) Ovim Zakonom uređuje se sustav obveznih doprinosa za financiranje obveznih osiguranja, vrste doprinosa i stope za obračun, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja doprinosa, obveznik plaćanja doprinosa, osnove za obračun i način njihova utvrđivanja, obveza i način obračunavanja, obveza plaćanja i rokovi za uplatu, obveza izvješćivanja te druga pitanja vezana uz poslove prikupljanja i naplate doprinosa u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

(2) Ovim se Zakonom uređuju i osnovica i stopa za obračun doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, kao i rokovi za uplatu doprinosa za osobe koje su dobrovoljni osiguranici sukladno propisima kojima se uređuje mirovinsko i invalidsko osiguranje.

(3) Stope doprinosa utvrđuju nadležni organi, s tim da visina stopa ne može biti veća od visine stopa propisanih ovim Zakonom.

Članak 2. (Pojmovi)

Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

a) Obveznici doprinosa su osiguranici, odnosno poslodavci u posebnim slučajevima sukladno odredbama Zakona, a obveznici doprinosa koji se obračunavaju i plaćaju iz drugih izvora su: zavodi, fondovi, organi uprave i druge pravne ili fizičke osobe određene propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju od nezaposlenosti;

b) Obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je poslodavac, odnosno drugi isplatitelj prihoda koji je dužan obračunati i platiti doprinose u svoje ime i u korist osiguranika, odnosno, obveznik obračunavanja i plaćanja može biti i osiguranik u slučajevima propisanim ovim Zakonom;

c) Osiguranik je fizička osoba koja je obvezno osigurana sukladno propisima kojima se uređuje mirovinsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje u slučaju nezaposlenosti kao i druge osobe osigurane po drugoj osnovi;

- d) Osobom koja ima uređen status osiguranika smatra se fizička osoba koja je kod nositelja obveznih osiguranja prijavljena ili je trebala biti prijavljena kao osigurana osoba po osnovi obveznog osiguranja za koje je, ovim Zakonom, propisana obveza doprinosa;
- e) Radnik je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca u skladu s propisom koji uređuje radne odnose;
- f) Predsjednik i član uprave, odnosno direktor je osoba koja je definirana odredbama propisa o radu;
- g) Izabrana, imenovana ili postavljena osoba je fizička osoba koja je po osnovi obavljanja dužnosti u zastupničkom ili izvršnom tijelu vlasti ili obavljanja dužnosti direktora, od strane tijela u kojem obavlja dužnosti, prijavljena na obvezna osiguranja;
- h) Izaslan radnik je fizička osoba koja za poslodavca sa sjedištem u Federaciji obavlja poslove u drugoj državi ili je na radu u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu ili međunarodnoj organizaciji u inozemstvu;
- i) Nezaposlena osoba je osoba koja se kao nezaposlena vodi u kantonalnoj službi za zapošljavanje, u skladu s propisima o zapošljavanju;
- j) Dobrovoljni osiguranik je osoba koja je sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju osigurana na dobrovoljno mirovinsko i invalidsko osiguranje;
- k) Inozemni umirovljenik je fizička osoba s prebivalištem u Federaciji koja prima mirovinu ili invalidninu isključivo od inozemnog nositelja osiguranja;
- l) Osoba koja obavlja privremene i povremene poslove je fizička osoba koja obavlja poslove po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima, zaključenim sukladno propisu koji uređuje radne odnose, i po toj osnovi ostvaruje ugovorenu naknadu;
- m) Volonter je fizička osoba koja se, sukladno propisima o volontiranju, po osnovi ugovora o volonterskom radu nalazi na dobrovoljnom radu;
- n) Osoba na stručnom osposobljavanju je osoba koja se, sukladno propisima o radu, bez zasnivanja radnog odnosa, stručno osposobljava na temelju ugovora;
- o) Pripravnik je fizička osoba koja se, sukladno propisima o radu i na temelju ugovora o radu, nalazi na stručnom osposobljavanju za samostalan rad;
- p) Poslodavac je pravna, odnosno fizička osoba ili drugi pravni subjekt koji je obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za zaposlene, osobe koje obavljaju privremene i povremene poslove i za izabrane, imenovane i postavljene osobe koje ostvaruju plaću ili drugo primanje;

r) Isplatelj prihoda je poslodavac, druga pravna, odnosno fizička osoba ili drugi pravni subjekt koji je dužan da u ime i u korist osiguranika ili u svoje ime, a u korist osiguranika obračuna i plati doprinose istodobno s isplatom prihoda na koje se plaćaju doprinosi;

s) Nositelji osiguranja su izvanproračunski fondovi;

t) Poduzetnik je fizička osoba koja obavlja samostalnu gospodarsku, profesionalnu ili drugu djelatnost sukladno zakonu po osnovi kojeg plaća porez na dohodak na prihode od samostalne djelatnosti;

u) Poljoprivrednik je fizička osoba koja obavlja poljoprivrednu djelatnost;

v) Trgovac pojedinac je fizička osoba, koje obavlja djelatnost trgovine na malo osobnim radom izvan prodavaonice kojim stječe svojstvo trgovca pojedinca sukladno propisima o unutarnjoj trgovini, sam bez zapošljavanja drugih osoba;

z) Osoba koja ostvaruje ugovorenu naknadu je fizička osoba koja obavlja poslove po osnovi ugovora o djelu, autorskog ugovora, ugovora o dopunskom radu i drugog ugovora ili po nekoj drugoj osnovi, a za izvršen rad ostvaruje ugovorenu naknadu;

aa) Ugovorena naknada je naknada u kojoj su sadržani porez i doprinosi koji se plaćaju na teret osoba koje ostvaruju tu naknadu;

bb) Plaća je primanje što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca, te zastupničko tijelo ili izvršno tijelo državne, federalne, kantonalne, gradske ili općinske vlasti u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe isplaćuje ili daje u stvarima i/ili uslugama ili ga je bio dužan isplatiti radniku odnosno osiguraniku iz osnove radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tog se primanja, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos plaće sadrži iznose doprinosa iz osnovice, iznos poreza na dohodak i neto iznos;

cc) Ostala primanja jesu primanja što ih poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te zastupničko tijelo ili izvršno tijelo državne, federalne, kantonalne, gradske ili općinske vlasti, u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe, osim plaće, isplaćuje ili daje u stvarima i/ili uslugama ili ih je bio dužan isplatiti zaposleniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu ili godini ili općenito vezano uz radni odnos prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tih se primanja, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primanja sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznos poreza na dohodak i neto iznos;

dd) Doprinos iz osnovice je iznos doprinosa koji obračunava, obustavlja i plaća poslodavac, odnosno drugi isplatitelj prihoda u ime i u korist osiguranika, odnosno osiguranik u slučajevima propisanim ovim Zakonom;

ee) Doprinos na osnovicu je iznos doprinosa koji obračunava i plaća isplatitelj prihoda u svoje ime, a u korist osiguranika, odnosno koji osiguranik sam za sebe obračunava i plaća u slučajevima propisanim ovim Zakonom;

ff) Mjesečna osnovica doprinosa je iznos na koji se obračunavaju i plaćaju doprinosi za jedan kalendarski mjesec osiguranja;

gg) Najniža mjesečna osnovica doprinosa je najniži iznos na koji se obračunavaju i plaćaju doprinosi za jedan kalendarski mjesec osiguranja;

hh) Prosječna mjesečna plaća u Federaciji (u daljnjem tekstu: prosječna plaća) je prosječan iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po zaposlenom u Federaciji u razdoblju siječanj – rujanj tekuće godine koji objavljuje Federalni zavod za statistiku, a sastoji se od iznosa doprinosa iz osnovice, poreza na dohodak i neto iznosa i služi za utvrđivanje mjesečne osnovice i najniže mjesečne osnovice za obračunavanje doprinosa u kalendarskoj godini koja slijedi iza godine na koju se odnosi prosječna plaća;

ii) Prosječna mjesečna neto plaća u Federaciji je prosječni iznos mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenom, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

Članak 3. (Obvezna osiguranja)

(1) Obveznim osiguranjima smatraju se:

- a) obavezno mirovinsko i invalidsko osiguranje;
- b) obavezno zdravstveno osiguranje;
- c) obavezno osiguranje od nezaposlenosti.

(2) Obvezna osiguranja, obvezno osigurane osobe, prava i obveze iz osiguranja i nositelji obveznih osiguranja uređeni su propisima o obveznim osiguranjima i posebnim propisima.

Članak 4. (Obveza doprinosa)

(1) Obvezom doprinosa smatra se teret što ga obveznik uplate doprinosa ima uplatiti u korist druge osobe – osiguranika ili što ga obveznik doprinosa ima uplatiti za svoje osobno osiguranje.

(2) Pod obvezom doprinosa smatraju se i postupci: obračunavanje obveze, plaćanje nastale obveze te izvješćivanje o obračunatim i plaćenim doprinosima.

(3) Obveza doprinosa vezana je uz razdoblje provedeno u osiguranju i uz osnovu osiguranja. Početak i prestanak razdoblja osiguranja te osnova osiguranja utvrđuju nositelji obveznih osiguranja.

(4) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, obveza doprinosa prema stavku (2) ovoga članka nije nužno vezana uz razdoblje provedeno u osiguranju.

(5) Obveze doprinosa po više osnova i za isto razdoblje međusobno se ne isključuju.

Članak 5. (Obveznik doprinosa)

(1) Obveznikom doprinosa smatra se osiguranik, odnosno fizička osoba, poduzetnik ili poslovni subjekt, zavodi, fondovi, organi uprave i druge pravne ili fizičke osobe, određene propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju, zdravstvenom osiguranju i osiguranju u slučaju nezaposlenosti.

(2) Obveznici doprinosa su i stranci koji se sukladno propisima o obveznim osiguranjima i zavisno od svog radnog ili socijalnog statusa u Federaciji smatraju obvezno osiguranim osobama, odnosno koji u Federaciji obavljaju djelatnosti ili ostvaruju primanja prema kojima je propisana obveza doprinosa, osim ako međudržavnim ugovorima nije drukčije uređeno.

Članak 6. (Dobrovoljno mirovinsko i invalidsko osiguranje)

Dobrovoljno mirovinsko i invalidsko osiguranje, prava i obveze iz osiguranja i nositelj dobrovoljnog osiguranja, uređeni su propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju i posebnim propisima.

Članak 7. (Poslovi prikupljanja i naplate doprinosa)

Poslovima prikupljanja i naplate doprinosa smatraju se: utvrđivanje obveze i obračunavanje iznosa doprinosa, evidentiranje nastalih obveza, naplata i prisilna naplata, nadzor, pokretanje i provođenje prekršajnog postupka zbog povreda odredaba ovoga Zakona, izvješćivanje nositelja osiguranja o utvrđenoj osnovici, obračunatim i naplaćenim doprinosima te ostali poslovi vezani za prikupljanje i naplatu doprinosa.

Poslove prikupljanja i naplate doprinosa obavlja Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Porezna uprava).

POGLAVLJE II. OBVEZNI DOPRINOSI

Odjeljak A. Vrste doprinosa i stope doprinosa po vrstama osiguranja

Članak 8. (Vrste doprinosa)

Za financiranje obveznih osiguranja obveza je obračunavanja i plaćanja doprinosa po vrstama:

- a) doprinosa za obvezno mirovinsko i invalidsko osiguranje;
- b) doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje;
- c) doprinosa za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti.

Članak 9. (Doprinosi za obvezno mirovinsko i invalidsko osiguranje)

(1) Iz osnovice, na teret obveznika doprinosa, stopa za obvezno mirovinsko i invalidsko osiguranje je 17,50%¹.

(2) Na osnovicu, stopa za dodatni doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje, za staž osiguranja s uvećanim trajanjem, za osiguranika kod kojeg se svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa:

- a) kao 14 mjeseci, je 3%
- b) kao 15 mjeseci, je 4,50%
- c) kao 16 mjeseci, je 6%
- d) kao 18 mjeseci, je 9%²

(3) Posebni doprinos za osiguranje za slučaj invalidnosti i smrti zbog povrede na radu i profesionalne bolesti za osobe iz čl. 21., 36. i 37. ovoga Zakona, te ostale osobe osigurane u određenim okolnostima sukladno propisu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, obračunava se po stopi 5%.

---

¹ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 9. stavku (1) broj „18,50%“ zamjenjuje se brojem „18%“

Amandmani Vlade iz listopada 2021. godine: U članku 9. stavku (1) broj „18%“ zamjenjuje se brojem „17,50%“.

² Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U stavku (2), u točki a) broj „3,08%“ zamjenjuje se brojem „3%“, u točki b) broj „4,62%“ zamjenjuje se brojem „4,50%“, u točki c) broj „6,16%“ zamjenjuje se brojem „6%“ i u točki d) broj „9,25%“ zamjenjuje se brojem „9%“.

Članak 10. **(Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje)**

Za obvezno zdravstveno osiguranje vrste doprinosa i stope za obračun su:

- a) doprinos za zdravstveno osiguranje iz osnovice obračunava se po stopi 13,50%.
- b) posebni doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu propisuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog Federalnog ministarstva financija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).
- c) posebni doprinosi za zdravstveno osiguranje:
  - 1) za osiguranika korisnika mirovine, iz članka 31. st. (1) i (3) ovoga Zakona, obračunava se po stopi 1,20%;
  - 2) za osiguranika nezaposlenu osobu iz članka 22. ovoga Zakona, kao i osobu na stručnom osposobljavanju iz članka 21. ovoga Zakona obračunava se po stopi 2%;
  - 3) za osiguranike iz čl. 36. i 37. ovoga Zakona, za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, obračunava se po stopi 5%;
  - 4) za osiguranike iz članka 38. ovoga Zakona, u određenim okolnostima, obračunava se po stopi 2%.

Članak 11. **(Doprinos za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti)**

Doprinos za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti obračunava se po stopi 1,50%³.

Članak 12. **(Obvezni doprinosi za osiguranike po osnovi samostalnog rada)**

Doprinosi i stope na osnovicu:

- a) doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje po stopi 17,50%⁴
- b) doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi 13,50%
- c) doprinos za osiguranje u slučaju nezaposlenosti po stopi 1,50%⁵

---

³ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 11. broj „1,50%“ zamjenjuje se brojem „1%“.

Amandmani Vlade iz listopada 2021. godine: U članku 11. broj „1%“ zamjenjuje se brojem „1,50%“.

⁴ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 9. stavku (1) broj „18,50%“ zamjenjuje se brojem „18%“

Amandmani Vlade iz listopada 2021. godine: U članku 9. stavku (1) broj „18%“ zamjenjuje se brojem „17,50%“

⁵ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 11. broj „1,50%“ zamjenjuje se brojem „1%“.

Amandmani Vlade iz listopada 2021. godine: U članku 11. broj „1%“ zamjenjuje se brojem „1,50%“

Odjeljak B. Obveznici i obveze doprinosa

Članak 13. (Obveznici doprinosa)

(1) Obveznici doprinosa iz osnovice su:

- a) radnici;
- b) izabrane, imenovane i postavljene osobe koje ostvaruju zaradu, odnosno plaću i/ili razliku zarade, odnosno plaće;
- c) direktor koji poslovodnu funkciju obavlja u radnom odnosu ili bez radnog odnosa;
- d) osobe koje obavljaju privremene i povremene poslove po ugovoru zaključenom neposredno s poslodavcem;
- e) osobe koje ostvaruju naknadu plaće sukladno propisu koji uređuje financijsku potporu obitelji s djecom;
- f) osobe koje ostvaruju naknadu sukladno propisu koji uređuje obvezno zdravstveno osiguranje;
- g) osobe koje ostvaruju ugovorenu naknadu;
- h) osobe zaposlene u inozemstvu, ako nisu obvezno osigurane po propisima te države;
- i) strani državljani ovisno o radnom i/ili socijalnom statusu;
- j) ostale osobe uključene u obvezno osiguranje, sukladno propisima kojim se uređuje obvezno osiguranje.

(2) Obveznici doprinosa na osnovicu su:

- a) poljoprivrednici;
- b) poduzetnici;
- c) vlasnik gospodarskog društva sa sjedištem na području Federacije ukoliko nije obvezno osiguran po drugoj osnovi;
- d) isplatitelj mirovina za korisnike mirovina za koje vrši isplatu;
- e) inozemni umirovljenici;
- f) vjerski službenici;
- g) nadležna javna služba za zapošljavanje u skladu s propisima o posredovanju u zapošljavanju;
- h) zavodi, fondovi, organi uprave i druge pravne ili fizičke osobe u skladu s ovim Zakonom.

(3) Poslodavac je obveznik dodatnog doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje za staž osiguranja koji se zaposlenom računa s uvećanim trajanjem, u skladu sa Zakonom.

(4) Obveznici doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje za slučaj invalidnosti i fizičke onesposobljenosti po osnovi povrede na radu i profesionalne bolesti i doprinosa za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, u slučajevima utvrđenim zakonom su:

- a) zadruga - za osobe koje obavljaju privremene i povremene poslove preko zadruga, u skladu sa Zakonom;
- b) zavod za zapošljavanje - za osobe promijenjene radne sposobnosti, koje javna služba za zapošljavanje s evidencije upućuje na prekvalifikaciju, odnosno dokvalifikaciju;
- c) organ, organizacija ili ustanova (škola, fakultet i dr.) - kod koje se učenik ili student nalazi na obveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi ili praktičnoj nastavi;
- d) organ, organizacija ili ustanova – za volontera, u kojoj se obavlja volonterski rad, odnosno služba za zapošljavanje u slučaju kada ona upućuje na volonterski rad;
- e) organ, organizacija ili ustanova – za osobu koja se stručno osposobljava u tom organu, organizaciji ili ustanovi;
- f) drugi pravni subjekti, u skladu sa zakonima i drugim propisima koji uređuju sustav obveznog osiguranja.

Članak 14.

(Obveze doprinosa i druge obveze za osiguranike prema radnom i/ili socijalnom statusu)

Za osiguranike iz članka 13. stavka (1) ovoga Zakona obveza doprinosa (teret), tko je obveznik doprinosa, obveza obračunavanja, obveza plaćanja i izvješćivanja, vrste doprinosa i stope za obračun, osnovica za obračun doprinosa, način obračunavanja, rokovi za uplatu i obveza izvješćivanja zavise od osnove osiguranja, odnosno od radnog i/ili socijalnog statusa osiguranika.

Članak 15.

(Za osiguranika po osnovi radnog odnosa)

(1) Obveznik doprinosa po osnovu radnog odnosa je osiguranik.

(2) Obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja svih doprinosa je poslodavac ili druga osoba koja umjesto poslodavca osiguraniku isplaćuje plaću, naknade plaće i ostala primanja, odnosno osiguranik sukladno članku 29. stavku (1) ovoga Zakona.

Odjeljak C. Obračunavanje i plaćanje doprinosa

Članak 16.

(Obračun doprinosa za osiguranika po osnovi radnog odnosa)

Doprinosi se obračunavaju iz osnovice prema mjesečnoj osnovici iz članka 17. ovoga Zakona, i to:

- a) doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje po stopi iz članka 9. stavka (1) ovoga Zakona
- b) doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi iz članka 10. točka a) ovoga Zakona
- c) doprinos za osiguranje u slučaju nezaposlenosti po stopi iz članka 11. ovoga Zakona.

Članak 17.

(Mjesečna osnovica za obračun doprinosa)

(1) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa je plaća odnosno primanje od nesamostalnog rada, oporezivo porezom na dohodak, što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca isplaćuje ili daje u stvarima i/ili uslugama ili je bilo dužno isplatiti osiguraniku za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu.

(2) U mjesečnu osnovicu uključene su i naknade plaće: za prekid rada koji nije prouzročivao radnik, za vrijeme praznika za koje se po zakonu ne radi, za vrijeme odsustva s posla radnika u vrijeme korištenja godišnjeg odmora, za vrijeme odsustva s posla sukladno zakonu, kolektivnom ugovoru i dr., za vrijeme odsustva radnika s posla radi obrazovanja i stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije radnika, u slučajevima privremene spriječenosti za rad uslijed bolesti u trajanju utvrđenim zakonom i zbog povrede na radu ili oboljenja od profesionalne bolesti koja se isplaćuje iz sredstava pravne, odnosno fizičke osobe kod koje je osiguranik zaposlen.

(3) U mjesečnu osnovicu uključeni su i iznosi ostalih primanja od nesamostalnog rada, oporezivi porezom na dohodak: naknada za topli obrok, naknada za prijevoz na posao i s posla⁶ i naknada za regres.

(4) U mjesečnu osnovicu uključena su i ostala primanja što ih poslodavac isplaćuje ili daje radniku za obavljeni rad sukladno ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a ta se primanja ne odnose na naknadu za rad u

---

⁶ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 17. stavku (3) iza riječi „obrok“ dodaju se riječi: „,naknada za prijevoz na posao i s posla“

određenom mjesecu, kao što su: dodatna plaća (izvan redovnih mjesečnih plaća) i ostala slična primanja od nesamostalnog rada.

(5) U mjesečnu osnovicu uključena su i primanja po osnovi naknada, koristi, premija, potpora, bonusa, nagrada, dnevnica, terenskog dodatka i otpremnine i ostala primanja, isplaćeni iznad neoporezivih iznosa, sukladno propisima o porezu na dohodak.

(6) U mjesečnu osnovicu uključene su i zaostale plaće odnosno razlike plaća koje se odnose na protekla porezna razdoblja, a koje se radniku ili bivšem radniku isplaćuju u tekućem poreznom razdoblju na temelju sudske presude, osim iznosa zatezних kamata, koje se u ovom slučaju ne smatraju oporezivim prihodom od nesamostalnog rada.

(7) Mjesečna osnovica utvrđena prema st. (1) i (2) ovoga članka je iznos što ga je poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca dužna isplatiti osiguraniku prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, odnosno prema drugom aktu koji uređuje obveze poslodavca prema radniku, ali ne može biti niža od najniže plaće u skladu s posebnim propisom.

(8) Mjesečna osnovica utvrđena prema st. (1) i (2) ovoga članka za osobu koja obavlja poslovodnu funkciju direktora je iznos što ga je poslodavac dužan isplatiti prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, odnosno prema drugom aktu koji uređuje obveze poslodavca prema direktoru, ali ne može biti niža od iznosa prosječne plaće.

(9) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, za radnike kojima se isplaćuje mjesečna plaća u visini do 85%⁷ prosječne mjesečne neto plaće, u rudnicima uglja, tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće i niskoakumulacijskim djelatnostima tradicionalnih, starih, zanata utvrđenih posebnim propisom, mjesečna osnovica za obračun doprinosa umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,35⁸.

(10) Iznimno, doprinosi se ne plaćaju na primanja od mirovinskog doprinosa do 80,00 KM⁹ mjesečno, uplaćena obvezniku doprinosa od uplatitelja doprinosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju dobrovoljni mirovinski fondovi u Federaciji.

Članak 18. **(Način obračunavanja doprinosa)**

(1) Obveze doprinosa obračunavaju se pojedinačno - za svakog osiguranika i prema plaći za svaki mjesec ili dio mjeseca u kojemu je radnik bio u radnom odnosu, odnosno prema svakom pojedinačno isplaćenom ostalom primanju.

---

⁷ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: broj "65%" zamjenjuje se brojem „85%“

⁸ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: broj „0,40“ zamjenjuje se brojem „0,35“

⁹ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U stavku (10) broj „70,00“ zamjenjuje se brojem „80,00“

(2) Doprinosi prema plaći obračunavaju se istodobno s obračunom plaće i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom plaće.

(3) Doprinosi prema ostalim primanjima obračunavaju se prije isplate primanja i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom ostalih primanja.

(4) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, doprinosi prema plaći ili prema dijelu plaće koja se ne isplati do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec moraju se obračunati i dospijevaju na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(5) Ako se plaća ili dio plaće daje u stvarima i/ili uslugama ili u korištenju nekog prava, doprinosi se, prema tako isplaćenoj plaći ili dijelu plaće obračunavaju i dospijevaju na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu u kojem je izvršeno davanje, odnosno korištenje prava, a najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(6) Prema ostalim primanjima koji se daju u stvarima i/ili uslugama ili u korištenju nekog prava doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu u kojem je izvršeno davanje ili korištenje.

(7) Doprinosi obračunate iz osnovice poslodavac, odnosno isplatitelj plaće umjesto poslodavca obustavlja od plaće i ostalih primanja te ih plaća u ime i u korist osiguranika.

Članak 19. **(Za izabrane ili imenovane ili postavljene osobe)**

(1) Obveznik doprinosa iz osnovice je osiguranik po osnovi izabranih ili imenovanih ili postavljenih osoba.

(2) Obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja svih doprinosa je zastupničko tijelo ili izvršno tijelo državne, federalne, kantonalne, gradske ili općinske vlasti, u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe, odnosno pravna osoba ili drugi pravni subjekt u kojem osiguranik obavlja poslovodnu funkciju direktora.

(3) Doprinosi za obveznike iz stavka (1) ovoga članka se obračunavaju i uplaćuju shodno odredbama čl. 16. do 18. ovoga Zakona.

(4) Obveznik doprinosa iz osnovice po osnovi obavljanja poslovodne funkcije direktora bez radnog odnosa je osiguranik.

(5) Za osiguranika iz stavka (4) ovoga članka, ukoliko nije osiguran po drugoj osnovi, doprinosi se obračunavaju po stopama iz članka 9. stavka (1) i članka 10. točka a) ovoga Zakona, na mjesečnu osnovicu koju čini iznos primanja koje se isplaćuje direktoru za taj mjesec, ali ne može biti niža od iznosa prosječne plaće.

(6) Za osiguranika iz stavka (4) ovoga članka, ukoliko je osiguran po drugoj osnovi, izuzev osoba iz stavka (7) ovoga članka i nerezidenata koji su osigurani na obvezna osiguranja u matičnoj zemlji, doprinosi se obračunavaju po stopi iz članka 9. stavka (1) ovoga Zakona, na mjesečnu osnovicu koju čini iznos primanja koje se isplaćuje direktoru za taj mjesec, ali ne može biti niža od iznosa prosječne plaće.

(7) Iznimno od stavka (4) ovoga članka, osoba koja obavlja poslovodnu funkciju direktora bez radnog odnosa i koje ima status umirovljenika, nije obveznik doprinosa iz osnovice.

Članak 20.

(Za osiguranika po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika)

(1) Obveznik doprinosa iz osnovice po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika je osiguranik.

(2) Obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja svih doprinosa je poslodavac ili druga osoba koja umjesto poslodavca osiguraniku isplaćuje plaću.

(3) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa iz članka 16. ovoga Zakona iznos je što ga utvrđuje poslodavac polazeći od mjesečne plaće koju bi izaslani radnik ostvario za iste, odnosno za slične poslove u Federaciji prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, uvećana za 20%. U mjesečnu osnovicu uključene su i naknade plaće iz članka 17. stavka (2) ovoga Zakona.

(4) Mjesečna osnovica za osiguranika iz stavka (1) ovoga članka, ne može biti niža od najniže mjesečne osnovice iz članka 17. stavka (7) ovoga Zakona uvećane za 20%.

(5) O iznosima mjesečnih osnovica za obračun doprinosa za izaslane radnike i za pojedina radna mjesta, odnosno poslove koje obavlja izaslani radnik, poslodavac donosi opći akt u skladu s odredbama propisa o radu.

(6) Osnovicom za doprinose smatraju se i iznosi ostalih primanja iz članka 17. ovoga Zakona, koji su oporezivi porezom na dohodak, što ih poslodavac isplaćuje ili daje pored plaće za rad u inozemstvu.

(7) Doprinosi prema mjesečnoj osnovici obračunavaju se i uplaćuju shodno odredbama članka 18. ovoga Zakona.

Članak 21.

(Za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa i volontera)

(1) Za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa i volontera obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je poslodavac koji je

primio osiguranika radi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa i volontera.

(2) Za osiguranika iz stavka (1) ovoga članka doprinosi se obračunavaju na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz stavka (4) ovoga članka, i to:

- a) Posebni doprinos za osiguranje za slučaj invalidnosti i smrti zbog povrede na radu i profesionalne bolesti iz članka 9. stavka (3) ovoga Zakona.
- b) Posebni doprinos za zdravstveno osiguranje iz članka 10. točka c) podtočka 2) ovoga Zakona.

(3) Obveza doprinosa u skladu sa stavkom (1) ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do jedne godine.

(4) Mjesečna osnovica za osiguranike iz stavka (1) je umnožak prosječne plaće i koeficijenta 0,35.

(5) Ako poslodavac osiguraniku iz stavka (1) ovoga članka isplati primanje podložno obvezi poreza na dohodak, obveza doprinosa prema tom primanju utvrđuje se na način propisan za obvezu doprinosa za osiguranike koji ostvaruju primanja po osnovi obavljanja privremenih i povremenih poslova, od povremenih slobodnih zanimanja, dopunskog rada i ostalih aktivnosti, iz članka 30. ovoga Zakona.

(6) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 22.

(Za osiguranika po osnovi nezaposlene osobe)

(1) Za osiguranika - nezaposlenu osobu, obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je nadležna javna služba za zapošljavanje.

(2) Posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za osiguranika iz stavka (1) ovoga članka se obračunava na osnovicu iz stavka (4) ovoga članka po stopi iz članka 10. točka c) podtočka 2) ovoga Zakona.

(3) Doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje za osiguranika iz stavka (1) ovoga članka kojem nedostaju tri godine do stjecanja uvjeta za starosnu mirovinu, sukladno propisu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i propisu o mirovinskom i invalidskom osiguranju, obračunava se na osnovicu iz stavka (4) ovoga članka po stopi iz članka 9. stavka (1) ovoga Zakona.

(4) Mjesečna osnovica za osiguranika iz st. (1) i (3) ovoga Zakona umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,35.

(5) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(6) Iznimno, nadležna služba za zapošljavanje za osiguranika iz stavka (1) ovoga članka, može izvršiti uplatu doprinosa iz stavka (3) ovoga članka u jednom iznosu i jednokratno.

Članak 23.

(Za osiguranike po osnovi obavljanja samostalnih i profesionalnih djelatnosti)

(1) Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta i djelatnosti srodnih obrtu, poljoprivrede i šumarstva, ostalih samostalnih djelatnosti i profesionalnih djelatnosti, koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuju dohodak od samostalnog rada i profesionalnih djelatnosti, sami su obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Doprinosi po stopama iz članka 12. ovoga Zakona obračunavaju se na osnovicu iz stavka (3) ovoga članka.

(3) Mjesečne osnovice za obračun doprinosa osiguranika iz stavka (1) umnožak su iznosa prosječne plaće i:

- a) koeficijenta 0,29 za osiguranika po osnovi poljoprivrede
- b) koeficijenta 0,40 za osiguranika po osnovi šumarstva
- c) koeficijenta 0,80 za osiguranika po osnovi obrta i srodne djelatnosti
- d) koeficijenta 0,80 za osiguranika po osnovi ostalih samostalnih djelatnosti
- e) koeficijenta 1,40 za osiguranika po osnovi profesionalnih djelatnosti.

(4) Doprinosi dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 24.

(Za osiguranike po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti koji od tih djelatnosti porez na dohodak plaćaju prema paušalnom dohotku)

(1) Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta i srodne djelatnosti te poljoprivrede i šumarstva koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, porez na dohodak plaćaju prema paušalnom iznosu, sami su obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Doprinosi po stopama iz članka 12. ovoga zakona obračunavaju se na osnovicu iz stavka (3) ovoga članka.

(3) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,70.

(4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, mjesečna osnovica za obračun doprinosa, za osiguranike koji obavljaju niskoakumulacijske djelatnosti starih tradicionalnih zanata utvrđenih posebnim propisom, za osiguranike koji obavljaju prijevoz putnika samo s jednim sredstvom prijevoza i bez zaposlenika i za osiguranike po osnovi trgovca pojedinca, je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40, a za obveznike koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost ili kućnu radinost¹⁰ mjesečna osnovica za obračun doprinosa je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,29.

(5) Doprinosi dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 25. **(Za osiguranika vjerskog službenika)**

(1) Osiguranik - vjerski službenik, koji ne zasniva radni odnos i kojem se ne isplaćuje plaća, obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka obračunavanje i uplatu doprinosa na način propisan ovim Zakonom može obavljati i vjerska zajednica kod koje vjerski službenik obavlja vjersku službu.

(3) Doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje i doprinos za zdravstveno osiguranje, po stopama iz članka 12. ovoga Zakona obračunavaju se na osnovicu koju čini umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40.

(4) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 26. **(Za osiguranika po osnovi obavljanja profesionalnog zanimanja – samostalnog umjetnika kojemu se doprinosi plaćaju iz proračuna)**

(1) Za osiguranika po osnovi profesionalnog zanimanja – samostalnog književnika, umjetnika i sl. kojemu se, prema posebnom propisu kantonalne skupštine, doprinosi plaćaju iz proračuna, obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je kanton, odnosno ministarstvo nadležno za kulturu.

(2) Obveznik obračunavanja je ministarstvo nadležno za kulturu ili drugo tijelo ovlašteno od tog ministarstva.

---

¹⁰ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 24 stavku (4), iza riječi: „poljoprivrednu djelatnost“, dodaju se riječi „ili kućnu radinost“

(3) Doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje i doprinos za zdravstveno osiguranje, po stopama iz članka 12. ovoga Zakona, obračunavaju se na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz stavka (4) ovoga članka.

(4) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,80.

(5) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 27.

(Za ostale osobe osigurane na zdravstveno osiguranje)

(1) Obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje je:

- a) Osiguranik – vlasnik gospodarskog društva sa sjedištem na području Federacije ukoliko nije obvezno osiguran po drugoj osnovi;
- b) Osiguranik – osoba koja se prijavljuje na osobno zdravstveno osiguranje jer mu zdravstvena zaštita nije osigurana po drugoj osnovi, a ima sredstva za izdržavanje.

(2) Doprinos po stopi iz članka 10. točka a) ovoga Zakona obračunava se na osnovicu koja je: dvostruki iznos prosječne plaće za osiguranika iz stavka (1) točka a) ovoga članka, a za osiguranika iz stavka (1) točka b) ovoga članka umnožak prosječne plaće i koeficijenta 0,40.

(3) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 28.

(Za osiguranika po osnovi zaposlenja u inozemstvu kod inozemnih poslodavaca)

(1) Osiguranik po osnovi zaposlenja u inozemstvu kod međunarodne organizacije i inozemnog poslodavca, ako nije obvezno osiguran kod inozemnog nositelja socijalnog osiguranja, obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Doprinosi iz članka 16. ovoga Zakona se obračunavaju na osnovicu koju čini umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1,00.

(3) Doprinosi se obračunavaju i dospijevaju na naplatu do 15. u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 29.
(Za osiguranika po osnovi zaposlenja u Federaciji kod pravne osobe nerezidenta Federacije)

(1) Osiguranik po osnovi zaposlenja u Federaciji kod pravne osobe nerezidenta Federacije, humanitarne organizacije – nerezidenta Federacije, međunarodne organizacije i ustanove ili stranog diplomatskog i konzularnog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa.

(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka obračunavanje i uplatu doprinosa na način propisan ovim Zakonom može obavljati i nerezident Federacije, kod kojeg je obveznik zaposlen.

(3) Doprinosi iz članka 16. ovoga Zakona se obračunavaju na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz st. (4) i (5) ovoga članka.

(4) Mjesečna osnovica za obračun doprinosa je plaća odnosno primanje od nesamostalnog rada, oporezivo porezom na dohodak, što ga poslodavac isplaćuje ili daje u stvarima i/ili uslugama ili je bio dužan isplatiti osiguraniku za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu i drugim propisima.

(5) Osnovica iz stavka (4) ovoga članka ne može biti niža od:

- a) prosječne plaće zaposlenih na teritoriju Federacije, za radna mjesta koja odgovaraju razini obrazovanja zaključno sa srednjom stručnom spremom,
- b) dvostruke prosječne plaće, za radna mjesta koja odgovaraju razini obrazovanja zaključno s visokom stručnom spremom,
- c) trostruke prosječne plaće, za radna mjesta koja odgovaraju razini postdiplomske stručne spreme.

(6) Doprinosi dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 30.
(Za osiguranike koji ostvaruju primanja po osnovi obavljanja privremenih i povremenih poslova, od povremenih slobodnih zanimanja, dopunskog rada i ostalih aktivnosti)

(1) Obveznik doprinosa iz osnovice po osnovi primanja od obavljanja privremenih i povremenih poslova, povremenih slobodnih zanimanja, dopunskog rada i ostalih aktivnosti: po osnovi članstva u zastupničkim i izvršnim tijelima državne, entitetske i kantonalne vlasti i jedinicama lokalne samouprave koji mu isplaćuje za rad u tim tijelima i jedinicama ako to primanje nije obuhvaćeno člankom 17. st. (1) i (2) ovoga Zakona, iz osnove ugovora o djelu, ugovora o autorskom djelu, po osnovi rada u povjerenstvima,

radnim tijelima i sl., na temelju članstva u skupštini, nadzornom odboru gospodarskog društva, člana upravnog odbora, člana odbora za reviziju, člana upravnog vijeća i drugih njima odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba, člana povjerenstva i odbora tih tijela, stečajnog upravitelja i suca porotnika koji nema svojstvo zaposlenika na sudu, primanja za povremene djelatnosti revizora, poreznih savjetnika, računovođa, inženjera, arhitekata, geodeta, prevoditelja, dizajnera, organizatora, turističkih vodiča, aktuara, ovlaštenih procjenjivača, znanstvenika, umjetnika, stručnjaka, novinara, sudskih vještaka, trgovačkih putnika, akvizitera, sportskih sudaca i delegata i sl., je osiguranik.

(2) Obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja svih doprinosa u ime osiguranika je isplatitelj primanja.

(3) Doprinosi se obračunavaju po stopama iz članka 9. stavka (1) i članka 10. točka a) ovoga Zakona, ukoliko osiguranik iz stavka (1) ovoga članka nije osiguran po drugoj osnovi, a ukoliko je osiguran, obveznik je doprinosa iz članka 9. stavka (1) ovoga Zakona, isključujući osobu koja ima status umirovljenika ili nerezidenta u Federaciji.

(4) Osnovica za obračun doprinosa je svako pojedinačno primanje. Obveze doprinosa obračunavaju se pojedinačno – za svakog osiguranika. Doprinosi se obračunavaju prije isplate primanja osiguraniku, a dospijevaju za plaćanje istodobno s isplatom primanja osiguraniku.

POGLAVLJE III. OBVEZNICI OBRAČUNAVANJA I PLAĆANJA DOPRINOSA ZA OSTALE OSIGURANIKE

Članak 31.

(Za osiguranika po osnovi mirovine ili invalidnine)

(1) Za osiguranika po osnovi korisnika mirovine po propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju Federacije, obveznik obračunavanja i uplate doprinosa je Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje.

(2) Doprinos za zdravstveno osiguranje iz članka 10. točka c) podtočka 1) ovoga Zakona, Federalni zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje, obračunava na osnovicu koja je zbirni iznos mjesečne mirovine koja se isplaćuje svim osiguranicima i dospijeva na naplatu do posljednjeg dana u mjesecu u kojem je isplaćena mirovina.

(3) Osiguranik po osnovi mirovine ili invalidnine iz inozemstva obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno zdravstveno osiguranje.

(4) Doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi iz članka 10. točka c) podtočka 1) ovoga Zakona osiguranik iz stavka (3) ovoga članka obračunava na osnovicu koja je

umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40 i dospijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 32.

(Za osiguranika - osobu koja je prekinula rad, a bivši ju je poslodavac uputio na obrazovanje ili stručno usavršavanje)

(1) Za osiguranika - osobu koja je prekinula rad, a bivši ga je poslodavac uputio na obrazovanje ili stručno usavršavanje obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje je pravna ili fizička osoba ili drugi poslovni subjekt koji je izvršio prijavu osiguranika na obvezno zdravstveno osiguranje.

(2) Doprinos za zdravstveno osiguranje iz članka 10. točka a) ovoga Zakona obračunava se na mjesečnu osnovicu koja je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40.

(3) Doprinos se obračunava i dospijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 33.

(Za osiguranika - osobu koju je pravna ili fizička osoba, prije stupanja u radni odnos, uputila na praktični rad)

(1) Za osiguranika - osobu koju je pravna ili fizička osoba, prije stupanja u radni odnos, uputila na praktični rad, obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje je pravna ili fizička osoba ili drugi poslovni subjekt koji je izvršio prijavu osiguranika na obvezno zdravstveno osiguranje.

(2) Doprinos za zdravstveno osiguranje po stopi iz članka 10. točka a) ovoga Zakona obračunava se na mjesečnu osnovicu koja je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40.

(3) Doprinos se obračunava i dospijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 34.

(Za člana obitelji osobe zaposlene u inozemstvu)

(1) Za člana obitelji osobe zaposlene u inozemstvu obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za svakog pojedinog člana obitelji je osoba zaposlena u inozemstvu, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

(2) Obvezu doprinosa, mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje nositelj zdravstvenog osiguranja rješenjem za svakoga osiguranog člana obitelji.

(3) Doprinos za zdravstveno osiguranje iz članka 10. točka a) ovoga Zakona se obračunava na mjesečnu osnovicu koja je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40.

(4) Doprinos iz stavka (3) ovoga članka dospijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 35.

(Za osiguranika po osnovi korištenja porodiljnog dopusta)

(1) Za osiguranika koji se nalazi na porodiljnom dopustu obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je isplatitelj naknade plaće.

(2) Doprinosi iz članka 16. ovoga Zakona obračunavaju se prema mjesečnoj bruto naknadi plaće.

(3) Doprinosi iz stavka (2) ovoga članka obračunavaju se i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom naknade.

Članak 36.

(Za osiguranika, učenika i studenta, za vrijeme društveno organiziranog radnog angažiranja - oblici zadrugarstva učenika i studenata)

(1) Za osigurane osobe - učenike i studente, ako se nalaze na redovitom školovanju do navršenih 26 godina života, za vrijeme društveno organiziranog radnog angažiranja preko posrednika (oblici zadrugarstva učenika i studenata), obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je posrednik pri zapošljavanju učenika i studenata.

(2) Posebni doprinos za osiguranje za slučaj invalidnosti i smrti zbog povrede na radu i profesionalne bolesti po stopi iz članka 9. stavka (3) ovoga Zakona i posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti po stopi iz članka 10. točka c) podtočka 3) ovoga Zakona se obračunavaju na osnovicu koja predstavlja svako pojedinačno primanje koje se isplaćuje za rad pojedinog učenika ili studenta.

(3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, ako se osiguraniku iz stavka (1) ovoga članka isplati na ime primanja ukupno godišnje više od 3.600,00 KM, na razliku više isplaćenog primanja, posrednik pri zapošljavanju učenika i studenata dužan je obračunati i uplatiti doprinos iz članka 9. stavka (1) ovoga Zakona.

(4) Doprinosi se obračunavaju s obračunom primanja i dospijevaju na naplatu istovremeno s isplatom primanja.

Članak 37. **(Za osobe koje nisu osigurane po drugoj osnovi)**

(1) Za osobe u određenim okolnostima sukladno propisima iz obveznog osiguranja, koje nisu osigurane po drugoj osnovi, na mirovinsko i invalidsko osiguranje i na zdravstveno osiguranje za slučaj ozljede na radu i profesionalne bolesti, obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa su:

- a) za osiguranike po osnovi učenika i studenata za vrijeme obavljanja obveznog praktičnog rada tijekom stjecanja obrazovnog odgoja obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je obrazovno - odgojna ustanova;
- b) za osobe promijenjene radne sposobnosti, koja javna služba za zapošljavanje s evidencije upućuje na prekvalifikaciju, odnosno dokvalifikaciju, obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je javna služba;
- c) za osobe za vrijeme sudjelovanja na organiziranim sportskim natjecanjima obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je organizator sportskih natjecanja;
- d) za osobe za vrijeme obavljanja javnih radova obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je investitor radova;
- e) za osobe za vrijeme stručnog osposobljavanja za rad djece s teškoćama u razvoju obveznik plaćanja doprinosa je poduzeće i druga pravna osoba kod koje se nalaze na stručnom osposobljavanju;
- f) za osobe za vrijeme izdržavanja kazne zatvora obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je kazneno-popravna ustanova;
- g) za osobe koje nisu osigurane po drugoj osnovi, osigurana su za slučaj gubitka radne sposobnosti i smrti, kao posljedice povrede na radu, odnosno profesionalne bolesti, a obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je poduzeće i druga pravna osoba koja ih poziva:
  - 1) za vrijeme sudjelovanja u društveno organiziranim radnim akcijama pri obnovi i izgradnji zemlje,
  - 2) za vrijeme obavljanja poslova po nalogu Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine, Ministarstva unutarnjih poslova i Uprave civilne zaštite,
  - 3) za vrijeme obavljanja javne i druge društvene funkcije ili građanske dužnosti na poziv državnih ili drugih ovlaštenih organa, kao članovi operativnih sastava dobrovoljnih vatrogasnih organizacija u obavljanju poslova gašenja požara i zaštite od drugih nesreća i kao članovi gorske službe spašavanja, odnosno ronionici za vrijeme sudjelovanja u otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili sudjelovanja u spašavanju ljudi, odnosno imovine,
- h) za vrijeme sudjelovanja u akciji spašavanja ili odbrane od elementarnih nepogoda (požar, poplava, zemljotres i druge nepogode prouzrokovane višom silom) na teritoriju Federacije ili u akciji poduzetoj radi spašavanja života građana

ili otklanjanja materijalne štete na imovini obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je poduzeće i druga pravna osoba koja ih poziva,

i) za vrijeme pružanja pomoći organima vlasti po njihovom zahtjevu obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa je organ vlasti koja ih poziva.

(2) Doprinosi za osiguranike iz stavka (1) ovoga članka se obračunavaju na osnovicu, koja je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta iz člana 40. ovoga Zakona i to:

a) posebni doprinos za osiguranje za slučaj invalidnosti i smrti zbog povrede na radu i profesionalne bolesti po stopi iz članka 9. stavka (3) ovoga Zakona;

b) posebni doprinos za zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti po stopi iz članka 10. točka c) podtočka 3) ovoga Zakona.

(3) Doprinos dopijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 38.

(Za ostale osobe osigurane na zdravstveno osiguranje u određenim okolnostima)

(1) Za ostale osobe koje su obvezno osigurane na zdravstveno osiguranje: djeca od rođenja do polaska u školu, učenici i studenti, osobe nakon navršenih 65 godina života, osobe civilne žrtve rata, socijalno ugrožene osobe, osobe smještene u ustanove socijalne zaštite i osobe koje primaju stalnu novčanu naknadu, osobe kojima je priznat status raseljene osobe, osobe u statusu socijalne potrebe, kao i druge osobe koje ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu sukladno propisu o zdravstvenom osiguranju i drugim posebnim propisima, ako to pravo ne mogu ostvariti po drugoj osnovi, obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je nadležni organ uprave kantona i druge osobe sukladno odredbama navedenih propisa.

(2) Doprinos za zdravstveno osiguranje, po stopi iz članka 10. točka c) podtočka 4) ovoga Zakona, se obračunava na osnovicu prema mjesečnoj osnovici koja je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,40.

(3) Doprinosi se obračunavaju i dopijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

POGLAVLJE IV. OBVEZE DOPRINOSA PREMA NAKNADI PLAĆE

Članak 39.

(Obveznik plaćanja doprinosa na naknade plaće)

(1) Za osiguranika koji pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja ostvaruje na teret sredstava kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja je kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja.

(2) Za osiguranika koji ostvaruje pravo na plaćeni dopust ili na rad s polovicom punog radnog vremena radi njege djeteta s teškoćama u razvoju, te po toj osnovi ostvaruje pravo na naknadu plaće obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa je isplatitelj naknade sukladno posebnom propisu.

(3) Doprinosi iz članka 16. ovoga Zakona se obračunavaju prema mjesečnoj osnovici koja je iznos bruto naknade plaće za određeni mjesec, utvrđena posebnim propisom i dospijevaju na naplatu istodobno s isplatom naknade.

POGLAVLJE V. OSTALE OBVEZE DOPRINOSA

Članak 40.

(Posebne odredbe o osnovicama i obvezi doprinosa)

Najniža mjesečna osnovica, koju čini umnožak prosječne plaće i iznosa koeficijenta 0,35 primjenjuje se za obračun doprinosa i za sve osiguranike i za sve slučajeve za koje ovim Zakonom nije propisana drukčija osnovica.

Članak 41.

(Razmjerni iznos osnovice i viša osnovica za obračun doprinosa)

(1) Obveznik doprinosa kojemu je osnovica za obračun doprinosa propisana u mjesečnom iznosu kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta, a sam je obveznik doprinosa za svoje osiguranje, može izabrati višu osnovicu za obračun doprinosa od mjesečne osnovice propisane za osnovu po kojoj je osiguran.

(2) Radi izbora više osnovice, osiguranik može izabrati viši koeficijent za izračun više osnovice, a to mogu biti koeficijenti: 1,0 ili 2,0 ili 3,0.

(3) Viša mjesečna osnovica primjenjuje se za obračun svih doprinosa koji su propisani prema osnovi osiguranja osiguranika koji je izabrao višu osnovicu.

(4) Obveza doprinosa prema višoj mjesečnoj osnovici nastaje od prvog dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva Poreznoj upravi i prestaje posljednjeg dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za prestanak obveze prema višoj osnovici.

Članak 42.
**(Obveza doprinosa za stranca u Bosni i Hercegovini i
državljanina BiH u stranoj zemlji)**

(1) Stranac iz države s kojom Bosna i Hercegovina nije sklopila međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju obveznik je doprinosa sukladno odredbama ovoga Zakona, zavisno od njegovog radnog i/ili socijalnog statusa u Federaciji.

(2) Za stranca iz države s kojom je Bosna i Hercegovina sklopila međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju obveza doprinosa zavisi od njegovog radnog i/ili socijalnog statusa u Federaciji i o njegovu statusu u obveznom osiguranju te države, ali i u skladu s odredbama tog ugovora.

(3) Za državljanina Bosne i Hercegovine koji ima uređen status u osiguranju u državi s kojom je Bosna i Hercegovina sklopila međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju obveza doprinosa zavisi od njegovog statusa u obveznom osiguranju te države, ali i u skladu s odredbama tog ugovora.

POGLAVLJE VI. RAZDOBLJE OBVEZE DOPRINOSA

Članak 43.
(Početak, razdoblje i prestanak obveze doprinosa)

(1) Obveza doprinosa nastaje s prvim danom provedenim u osiguranju i prestaje s posljednjim danom u osiguranju, što ih utvrđuju nositelji osiguranja.

(2) Razdoblje obveze doprinosa je razdoblje koje osiguranik provede u osiguranju prema bilo kojoj od osnove obveznih osiguranja, a to mogu biti:

- a) dani (od–do unutar određenog mjeseca)
- b) mjeseci (puni) ili
- c) godina (puna) u osiguranju.

(3) Osnovica prema kojoj su obračunati doprinosi, koja nije neposredno vezana uz razdoblje u kojem je osiguranik proveo u osiguranju u skladu sa stavkom (2) ovoga članka, smatra se osnovicom za godinu u kojoj su doprinosi obračunati prema toj osnovici i plaćeni.

(4) Porezna uprava prestaje evidentirati mjesečne obveze doprinosa osiguraniku za kojeg postoje dokazi o tome da su prestali uvjeti obveze osiguranja, kao što su dokaz da je osiguranik prestao s obavljanjem djelatnosti na temelju koje je nastala obveza prijave na osiguranja ili dokaz da je osiguranik umro.

(5) Prestanak evidentiranja mjesečnih obveza doprinosa iz stavka (4) ovoga članka nastaje sa datumom prestanka osnova osiguranja po dostavljenoj odjavi osiguranja u Poreznu upravu.

POGLAVLJE VII. ZASTARA

Članak 44. (Rok za zastaru)

(1) Pravo na obračun obveze doprinosa i kamata te pravo na pokretanje postupka naplate doprinosa i kamata zastarijeva za pet godina ne računajući do kraja godine u kojoj je dospjela obveza plaćanja.

(2) Apsolutni rok zastare prava na obračun obveze doprinosa i kamata te pokretanje postupka naplate doprinosa i kamata nastupa za deset godina, računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći.

(3) St. (1) i (2) ovoga članka, u dijelu utvrđivanja zastare prava na obračun i naplatu obveze, se ne odnose na doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje. Utvrđivanje zastare prava na obračun i naplatu kamata kao i prava obveznika na povrat više uplaćenih doprinosa i kamata vršit će se na način kako je to regulirano st. (1) i (2) ovoga članka.

Članak 45. (Utvrđivanje zastare)

(1) Iznos duga za čiju je naplatu nastupila zastara otpisuje se na temelju rješenja kojim je utvrđena zastara prava na naplatu određene vrste doprinosa i kamata.

(2) Postupak utvrđivanja zastare provodi Porezna uprava.

(3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, za iznos duga za čiju je naplatu nastupila zastara, a isti nije evidentiran kod Porezne uprave, otpis duga vrši nositelj osiguranja kod kojeg je dug evidentiran.

(4) Radi utvrđivanja zastare prava na naplatu duga doprinosa i kamata u određenim slučajevima kada to Porezna uprava ili nositelj osiguranja ocijene (u slučaju dužnika koji je umro, u slučaju dužnika koji je nedostupan više godina i slično), postupak se može pokrenuti po službenoj dužnosti.

POGLAVLJE VIII. DOBROVOLJNI OSIGURANICI

Članak 46.

(Dobrovoljni osiguranici na mirovinsko i invalidsko osiguranje)

(1) Dobrovoljni osiguranici na mirovinsko i invalidsko osiguranje sukladno propisima kojim se uređuje mirovinsko i invalidsko osiguranje, sami su obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje po stopi iz članka 12. točka a) ovoga Zakona obračunava se na mjesečnu osnovicu koja je umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1.

(3) Dobrovoljni osiguranik može izabrati višu osnovicu za obračun doprinosa od mjesečne osnovice iz stavka (2) ovoga članka, shodno odredbama članka 41. ovoga Zakona.

(4) Doprinosi dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

POGLAVLJE IX. OSTALE ODREDBE

Članak 47.

(Sastavljanje izvješća i obračunskog lista)

(1) Obveznik obračunavanja doprinosa, za osiguranike iz čl. 15., 19., 20., 29. stavak (2), 30., 35. i 39. ovoga Zakona sastavlja Izvješće o vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunati, razdoblju na koje se obveza odnosi, te o drugim podacima i dostavlja ga nadležnoj ispostavi Porezne uprave istog, a najkasnije narednog dana od dana isplate plaće odnosno primanja.

(2) U slučaju kada nije izvršena isplata plaće do kraja mjeseca kada je dospjela plaća, obveznik obračunavanja doprinosa iz stavka (1) ovoga članka dužan je sastaviti Obračunski list o vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunati, razdoblju na koje se obveza odnosi, te o drugim podacima i isti dostaviti nadležnoj ispostavi Porezne uprave, najkasnije sedam dana po isteku mjeseca kada je dospjela plaća.

(3) Obveznik obračunavanja doprinosa dužan je elektroničkim putem dostavljati Izvješće iz stavka (1) ovoga članka i Obračunski list iz stavka (2) ovoga članka.

(4) Obveznik obračunavanja doprinosa, za osiguranike iz čl. 21., 22., 26., 31. stavak (1), 32., 33., 34., 36., 37. i 38. ovoga Zakona sastavlja Izvješće o vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunati, razdoblju na koje se obveza

odnosi, te o drugim podacima i dostavlja ga nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(5) Osiguranik koji je sam obveznik obračunavanja doprinosa za osobno osiguranje iz čl. 23., 24., 25., 27., 28., 29. stavak (1), 31. stavak (3) i 46. ovoga Zakona sastavlja Izvješće o vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunati, razdoblju na koje se obveza odnosi, te o drugim podacima i dostavlja ga nadležnoj ispostavi Porezne uprave istog, a najkasnije narednog dana od dana uplate doprinosa.

(6) Osiguranik koji je sam obveznik obračunavanja doprinosa za osobno osiguranje iz čl. 23., 24. i 29. stavak (1), ovoga Zakona, u slučaju kada nije izvršio uplatu doprinosa do 15-tog dana u mjesecu za prethodni mjesec, dužan je sastaviti Obračunski list o vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunati, razdoblju na koje se obveza odnosi, te o drugim podacima i dostaviti ga nadležnoj ispostavi Porezne uprave najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(7) Izvješća iz st. (1), (4) i (5) i Obračunski list iz st. (2) i (6) ovoga članka, koje je Poreznoj upravi dužan podnositi obveznik obračunavanja doprinosa smatraju se poreznom prijavom u smislu odredaba propisa koji uređuje spomenutu oblast.

(8) Način, oblik i sadržaj izvješća iz st. (1), (4) i (5) i obračunskog lista iz st. (2) i (6) ovoga članka propisat će Federalni ministar financija (u daljnjem tekstu: ministar).

Članak 48. **(Plaćanje doprinosa)**

(1) Doprinosi se uplaćuju u konvertibilnim markama.

(2) Obveznici uplate doprinosa iz ovoga Zakona uplaćuju doprinose na račune sukladno Pravilniku o načinu uplate javnih prihoda proračuna i izvanproračunskih fondova na teritoriju Federacije kao i podzakonskim aktima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) Doprinosi se uplaćuju po vrsti na propisane uplatne račune putem ovlaštene organizacije za obavljanje unutarnjeg platnog prometa (OOPP).

(4) Poslodavac je dužan OOPP-u istodobno predati naloge za isplatu plaće, naloge za uplatu poreza i uplatu doprinosa, a plaćanja vršiti sukladno odredbama propisa o unutarnjem platnom prometu.

(5) OOPP preko koje se izvršavaju nalozi za isplatu plaća, naknada plaća, naknada iz osnove radnog odnosa koje nemaju karakter plaće, te ugovorene naknade u cjelini ili djelomično, najkasnije do isteka narednog dana u kome je realizirala naloge za te isplate, dostavlja u elektroničkoj formi Poreznoj upravi informacije o izvršenom platnom prometu za iste, s naznakom OOPP-e koja je realizirala naloge, datuma plaćanja isplatelja,

iznosa plaća i naknada plaća i svih naknada, na koje se plaćaju doprinosi, a koja su tijekom tog dana realizirana po nalogu svakog isplatitelja, iznosa doprinosa za obvezna socijalna osiguranja i poreza na dohodak koji su plaćeni, uplatnih računa javnih prihoda na koje su te uplate izvršene i drugim podacima neposredno povezanim s izvršenim nalogima za isplatu plaća, naknada plaća i ostalih naknada koje nemaju karakter plaće, te ugovorenih naknada.

(6) OOPP je dužna postupiti na način iz stavka (5) ovoga članka i ukoliko tijekom jednog dana realizira nalog konkretnog isplatitelja za plaćanje samo neke od navedenih obveza koje se, prema ovom Zakonu i propisu o porezu na dohodak plaćaju istodobno s isplatom plaće, naknade plaće i naknada koje nemaju karakter plaće.

(7) Razmjena podataka vrši se u formi i na način koji dogovore Porezna uprava i Udruga banaka Bosne i Hercegovine na temelju Upute.

(8) Po prijemu informacija, Porezna uprava poduzima aktivnosti iz svoje nadležnosti u okviru uredske ili terenske kontrole i, kada su za to ispunjeni zakonom propisani uvjeti, podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog, odnosno prijavu za pokretanje kaznenog postupka protiv isplatitelja tih prihoda, kao i pokretanje postupka za redovnu, odnosno prinudnu naplatu pripadajućih javnih prihoda.

(9) OOPP je dužna odbiti provođenje naloga za plaćanje za isplatu plaće ako poslodavac, istodobno uz naloge za plaćanje za isplatu plaće, nije predao i naloge za plaćanje doprinosa ili se oni ne mogu u cijelosti provesti.

(10) OOPP je dužna dnevno Poreznoj upravi - Središnjem uredu dostavljati izvješće o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće i o provedenim nalogima za plaćanje ostalih primanja koja nemaju karakter plaće, a na koja se utvrđuje obveza doprinosa.

(11) Na iznose doprinosa obveznog mirovinskog i invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i osiguranja od nezaposlenosti, koji nisu plaćeni u propisanom roku, plaća se kamata po stopi propisanoj propisom o visini stope kamate na javne prihode za svaki dan zakašnjenja.

(12) U slučaju neplaćanja doprinosa u roku, nadležna Porezna uprava će pokrenuti postupak naplate u skladu s propisom koji uređuje spomenutu oblast.

(13) Evidencije o obračunatim i uplaćenim doprinosima vodi organizacijska jedinica Porezne uprave na čijem području se nalazi sjedište obveznika uplate doprinosa, odnosno prebivalište osiguranika koji je sam obveznik doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje osim registriranih samostalnih djelatnosti, za koje evidencije o obračunatim i uplaćenim doprinosima vodi organizacijska jedinica Porezne uprave na čijem području je registrirana samostalna djelatnost.

Članak 49. **(Ostali postupci)**

Postupke utvrđivanja odnosno obračunavanja obveze doprinosa i postupke inspekcijskog nadzora, načina i vremena plaćanja te redoslijeda plaćanja, naplate, obračuna i plaćanja zatezних kamata, povrata više uplaćenih doprinosa i doprinosa plaćenih bez pravnog osnova, otpisa nenaplativih doprinosa, zastare, odgode naplate i jamstva te postupke u vezi s ostalim pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom provodi Porezna uprava prema odredbama propisa koji uređuje spomenute oblasti.

POGLAVLJE X. KAZNENE ODREDBE

Članak 50. (Za neplaćanje doprinosa)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 KM do 200.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

- a) poslodavac - pravna osoba, koja u istu banku istodobno ne preda nalog za plaćanje za isplatu plaće i naloge za plaćanje za uplatu poreza i uplatu doprinosa (članak 48. stavak (4)),
- b) poslodavac - pravna osoba, ukoliko ne izvrši preračun plaća u skladu s člankom 56. stavak (2) ovoga Zakona,
- c) poslodavac - pravna osoba, koja ne dostavi Izvještaj odnosno Obračunski list, Poreznoj upravi u skladu s člankom 47. st. (1), (2) i (3),
- d) OOPP koja ne postupi u skladu s člankom 48. st. (5), (6), (9) i (10).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 20.000,00 KM kaznit će se samostalni poduzetnik ako:

- a) u istu banku istodobno ne preda nalog za plaćanje za isplatu plaće radnicima i naloge za plaćanje za uplatu poreza i uplatu doprinosa (članak 48. stavak (4)),
- b) ne izvrši preračun plaća radnika u skladu s člankom 56. stavak (2) ovoga Zakona,
- c) za radnike ne dostavi Izvješće odnosno Obračunski list, Poreznoj upravi u skladu s člankom 47. st. (1), (2) i (3).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 51.
(Za obveznike uplate doprinosa)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

- a) poslodavac – pravna osoba, koji za osiguranika po osnovi radnog odnosa ne utvrdi mjesečnu osnovicu (članak 17.), ne obračuna i/ili ne uplati doprinose istodobno s isplatom plaće i ostalih primanja, ne obračuna i/ili ne uplati doprinose prema plaći koja nije isplaćena do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec ili ne obračuna i/ili ne uplati doprinose prema plaći i ostalim primanjima koji se daju u stvarima i/ili uslugama ili u korištenju nekog prava, najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec (članak 18.);
- b) poslodavac - pravna osoba koja za osiguranika po osnovi radnog odnosa - izaslanog radnika, ne utvrdi mjesečnu osnovicu, ne obračuna i/ili ne uplati doprinose u roku (članak 20);
- c) poslodavac – pravna osoba, koji za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, ne obračuna i ne uplati doprinose u roku (članak 21);
- d) pravna osoba, isplatitelj primanja, koji za osiguranika koji ostvaruje primanja po osnovi obavljanja privremenih i povremenih poslova, od povremenih slobodnih zanimanja, dopunskog rada i ostalih aktivnosti, ne obračuna i ne uplati doprinose u roku (članak 30).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se samostalni poduzetnik ako:

- a) za radnika ne utvrdi mjesečnu osnovicu (članak 17.), ne obračuna i ne uplati doprinose istodobno s isplatom plaće i ostalih primanja, ne obračuna i ne uplati doprinose prema plaći koja nije isplaćena do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec ili ne obračuna i ne uplati doprinose prema plaći i ostalim primanjima koji se daju u stvarima i/ili uslugama ili u korištenju nekog prava najkasnije do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec (članak 18.);
- b) za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, ne obračuna i ne uplati doprinose u roku (članak 21);
- c) za osiguranika koji ostvaruje primanja po osnovi obavljanja privremenih i povremenih poslova, od povremenih slobodnih zanimanja, dopunskog rada i ostalih aktivnosti, ne obračuna i ne uplati doprinose u roku (članak 30).

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 52.
(Za obveznike doprinosa za osobno osiguranje)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) osiguranik po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta i djelatnosti srodnih obrtu, poljoprivrede i šumarstva, ostalih samostalnih djelatnosti i profesionalnih djelatnosti, ako ne uplati doprinose u roku (čl. 23. i 24.) ili ne dostavi Poreznoj upravi Izvješće odnosno Obračunski list u roku (članak 47. st. (5) i (6)),

b) osiguranik po osnovi zaposlenja kod pravne ili fizičke osobe nerezidenta Federacije, ako ne uplati doprinose u roku (čl. 28. i 29.)¹¹ ili ne dostavi Poreznoj upravi Izvješće odnosno Obračunski list u roku (članak 47. st. (5) i (6)).

Članak 53.
(Za ostale obveznike uplate doprinosa)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj obveznik uplate doprinosa, ako ne uplati doprinose u propisanom roku ili ne dostavi Izvješće Poreznoj upravi (čl. 32., 33., 36. i 37. stavak (1) točka e)).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 54.
(Mjera zabrane obavljanja djelatnosti)

Pravna osoba ili poduzetnik kaznit će se za prekršaj prema čl. 50., 51. i 52. točka a) ovoga Zakona za prekršaj počinjen prvi put, a za prekršaj počinjen drugi put, uz novčanu kaznu, može mu se izreći i mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

POGLAVLJE XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 55.
(Podzakonski akti i rokovi za njihovo donošenje)

---

¹¹ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 52. točka b) riječi: „(članak 29. stavak (1))” zamjenjuju se riječima: “(čl. 28. i 29.)”

(1) Ministar će u roku od 30¹² dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Pravilnik o primjeni Zakona o doprinosima kojim će se propisati način postupanja pri utvrđivanju i obračunu doprinosa, način izvješćivanja te oblik i sadržaj izvješća i druga pitanja kojima će se urediti provedba odredaba Zakona kao i Uputu o načinu na koji je banka obvezna izvješćivati Poreznu upravu o realizaciji naloga iz članka 48. ovoga Zakona.

(2) Ministar objavljuje do 31. prosinca tekuće godine, za sljedeću kalendarsku godinu, iznose mjesečnih osnovica za obračun doprinosa, koje su propisane kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenog koeficijenta, iz čl. 17., 19., 21., 23., 24., 25., 28., 29., 32., 33., 40. i 46. ovoga Zakona.

(3) Osnovice iz čl. 22., 26., 27., 31., 34., 35., 37., 38. i 39. ovoga Zakona utvrđuje svojim propisima zakonodavno tijelo kantona.

Članak 56. **(Prijelazne odredbe)**

(1) Doprinosi za koje je obveza plaćanja nastala, odnosno dospjela do dana početka primjene ovoga Zakona, obveznici plaćanja doprinosa su dužni platiti sukladno propisima koji su važili do dana početka primjene ovoga Zakona.

(2) Obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa dužni su nakon stupanja na snagu ovoga Zakona izvršiti preračun plaća (bruto iznos) za obveznike doprinosa - zaposlenike, na novu zbirnu stopu kao umnožak bruto iznosa plaće i koeficijenta 1,0222¹³.

Članak 57. **(Prestanak važenja)**

Danom početka primjene ovoga Zakona na teritoriju Federacije prestaje važiti Zakon o doprinosima („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 1/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16 i 34/18).

---

¹² Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 55. stavku (1) broj „60“ zamjenjuje se brojem „30“

¹³ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 56. stavku (2) broj „1,0376“ zamjenjuje se brojem „1,0222“

Članak 58.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“, a primjenjivat će se od 1. siječnja 2020¹⁴.

---

¹⁴ Amandmani Vlade iz rujna 2019. godine: U članku 58. broj “2019.” zamjenjuju se brojem “2020.”

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona je u članku III. 1. točka c. koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članku IV. A 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) donošenje propisa o financijama i financijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije BiH uz ostale ovlasti predviđene Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o obavljanju dužnosti u federalnoj vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

II.1. Analiza sadašnjeg stanja u oblasti doprinosa za obvezna osiguranja:

Stope doprinosa propisane važećim Zakonom o doprinosima su izuzetno visoke, a obuhvat primanja na koja se obračunavaju i plaćaju doprinosi izuzetno mali, što se navodi i u komentarima Svjetske banke i MMF-a.

Važeći Zakon o doprinosima propisuje doprinose za obvezna osiguranja iz osnove radnog odnosa, dok se doprinosi za ostala obvezna osiguranja koja nisu vezana za radni odnos propisuju većim brojem kantonalnih propisa, što ima kao posljedicu da se isto različito regulira od kantona do kantona.

Važeći Zakon propisuje da obaveza za plaćanje doprinosa i podnošenje izvješća Poreznoj upravi nastaje u momentu isplate plaće, što ima za posljedicu da Porezna uprava ne raspolaže podacima o stvarnim obavezama po ovoj osnovi niti može pravovremeno poduzeti aktivnosti radi naplate istih, a radnici ne ostvaruju prava iz obveznih: zdravstvenog osiguranja, mirovinskog i invalidskog osiguranja i osiguranja u slučaju nezaposlenosti.

Propisani iznosi kazni nisu bili adekvatni, što je između ostalog imalo za posljedicu česta kršenja odredaba Zakona.

Donošenje novih propisa: Zakon o radu, Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju, kolektivni ugovori zahtijevalo je određene izmjene i u reguliranju ove oblasti.

II.2. Razlozi za donošenje:

Donošenje ovoga Zakona je sadržano u Planu rada Vlade Federacije BiH, Reformskoj agendi i preporukama MMF-a.

Osnovni razlozi i ciljevi za donošenje Zakona su: proširenje osnovice i povećanja obuhvata obračuna doprinosa, harmonizacija osnovica za obračun doprinosa, pojednostavljenje obračuna doprinosa, smanjenje stopa, jačanje financijske discipline u ovoj oblasti, smanjenje sive ekonomije i stimuliranje zapošljavanja, pri tome vodeći računa o održivosti izvanproračunskih fondova kao nositelja obveznih socijalnih osiguranja. Sada su, po prvi put, u Zakonu o doprinosima uključeni svi osiguranici bez obzira na status (do sada su Zakonom o doprinosima bili obuhvaćeni samo osiguranici iz osnove radnog odnosa, a ostali osiguranici, te obveze doprinosa, stope i osnovice su se različito propisivale od kantona do kantona).

Nadalje, kroz povećanje stopa doprinosa (sa sadašnjih 4% i 6% na 31%, odnosno na 17,50%, iz bruto primanja, zavisno od toga je li primatelj naknada osiguran po drugoj osnovi na obvezna osiguranja ili ne) na primanja od druge samostalne djelatnosti (ugovori o djelu, članstvo u povjerenstvima, upravnim i nadzornim odborima i sl.) očekivani direktni efekt je porast naplate doprinosa po ovoj osnovi, odnosno ovi prihodi će pomoći u pretpostavkama za održivost izvanproračunskih fondova, a očekivani neizravni efekt je destimuliranje poslodavaca za angažiranje osoba po ugovoru o djelu odnosno neizravno stimuliranje poslodavaca za prijem osoba u radni odnos.

Jedan od temeljnih ciljeva donošenja Zakona o doprinosima je i jačanje financijske discipline koji se ogleda u propisanoj obvezi dostavljanja Obračunskog lista o obračunatim doprinosima najkasnije do kraja mjeseca za prethodni mjesec i ako ne bude isplaćena plaća i uplaćeni doprinosi. Na taj način će Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine imati puno kvalitetniji nadzor uz manje troškove, a poslodavci neće imati priliku da isplaćuju neto plaću bez uplate doprinosa. Nadalje, značajnim povećanjem novčanih kazni u kaznenim odredbama zasigurno će obveznici uplate doprinosa razmišljati da li im se isplati izbjegavanje plaćanja doprinosa, odnosno plaćanja izuzetno visokih kazni koje se propisuju Zakonom.

Ovim Zakonom su obuhvaćeni doprinosi za sva obvezna osiguranja (do sada su Zakonom o doprinosima bili obuhvaćeni samo osiguranici iz osnove radnog odnosa) što je posebno značajno da se cjelovito jednim zakonom uredi ova oblast i izbjegne velika neujednačenost od kantona do kantona i u pogledu stopa i osnovica i obveze doprinosa. Polazeći od činjenice da je u Poreznoj upravi uspostavljen Jedinostveni registar osiguranika, na ovaj način omogućuje se kvalitetniji nadzor što bi trebalo rezultirati povećanjem ubranih doprinosa.

Zakon sadrži i određene socijalne elemente u vidu propisanih izuzeća za iznos osnovice na koji se vrši obračun doprinosa (za zaposlenike u rudnicima, tekstilnoj, kožarskoj i industriji obuće, te niskoakumulacijskim djelatnostima starih zanata kao i taksi prijevoznike). Ostale su niske osnovice i za samostalne poduzetnike u obrtu i srodnim djelatnostima, poljoprivredi i šumarstvu. Također su ostala izuzeća s nižim osnovicama za one poduzetnike koji plaćaju dohodak u paušalnom iznosu.

Usvajanjem ovoga Zakona stvorit će se pravna osnova za efikasnije evidentiranje, naplatu i kontrolu svih doprinosa za obvezna osiguranja, usklađivanje obuhvata primanja na koja se plaćaju doprinosi i visina stopa s Republikom Srpskom i smanjiti rigidnost sustava doprinosa u Federaciji u odnosu na zemlje u okruženju i ostale europske zemlje.

Kod izrade zakona konstatirano je da su pojedine odredbe već bile usuglašene kroz interresorni rad s predstavnicima Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva zdravstva, Federalnog zavoda mirovinskog i invalidskog osiguranja, Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije i Federalnog zavoda za zapošljavanje u dijelu koji je trebalo usuglasiti s navedenim.

II.3. Očekivani efekti donošenja Zakona:

Usvajanjem ovoga Zakona stvaraju se preduvjeti i za suzbijanje sive ekonomije, izbjegavanja plaćanja doprinosa i jačanje financijske discipline.

Ukidanjem doprinosa na teret poslodavca u vezi s isplatama plaća i drugih primanja zaposlenika, kao i preciznim definiranjem osnovice, stopa, obveznika doprinosa i obveznika plaćanja doprinosa i rokova za plaćanje doprinosa za svaku kategoriju osiguranika posebno, stvaraju se preduvjeti za pojednostavljenje obračuna i plaćanja sukladno zakonom. Stvaraju se preduvjeti i za održivost izvanproračunskih fondova i jačanje stabilnosti istih.

Harmoniziranjem osnovica stvaraju se isti uvjeti poslovanja na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine.

Propisivanjem plaćanja doprinosa na primanja zaposlenika: naknada za topli obrok, naknadu za prijevoz na posao i s posla i regres kao i za plaću, kao i plaćanje doprinosa za PIO i ZO za povremene samostalne djelatnosti (ugovori o djelu, ugovori o autorskom djelu, primanja za rad u raznim povjerenstvima, tijelima i sl. za osobe koje nisu osigurane po drugoj osnovi, odnosno samo doprinosa za PIO za osobe koje su već osigurane po drugoj osnovi, stvoreni su uvjeti za smanjenje stopa doprinosa i povoljniji poslovni ambijent, a navedene osobe za koje se uplaćuju navedeni doprinosi će crpiti prava iz ovih uplata (npr. povećanje mirovinske osnovice). Plaćanjem doprinosa za i ZO u visini kao za radnika, primjera radi po ugovoru o djelu, poslodavac više neće biti „stimuliran“ na takav vid „angažmana radnika“ i realno je očekivati da bi se isti angažirali na temelju ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme.

Propisivanje obveze poslodavcu da podnosi izvješće o iznosu obračunatih doprinosa, i za slučaj kada ne isplati plaću, rezultirat će raspolaganjem podataka o točnim iznosima dugovanja od strane Porezne uprave, koja će moći pravovremeno poduzimati aktivnosti radi naplate istih. Propisivanjem zastare za doprinose za ZO i osiguranje za slučaj nezaposlenosti (doprinosi iz čijih se uplata crpe prava u razdobljima kada se i uplaćuju, odnosno ista se ne mogu iskoristiti retroaktivno po naknadno izvršenoj uplati),

stvaraju se pravne pretpostavke za realnije i pravednije iskazivanje dugovanja obveznika uplate po ovoj osnovi.

Obveznici doprinosa koji su važećim Zakonom stimulirani, na isti način su stimulirani i predloženim Zakonom u cilju stimuliranja zapošljavanja potrebne stručne radne snage u radno intenzivnim i niskoakumulacijskim djelatnostima, koje su pretežno orijentirane na izvoz odnosno jačanje konkurentnosti na inozemnom tržištu (prvenstveno u tekstilnoj, kožnoj i industriji obuće).

III. USKLAĐENOST S EUROPSKIM DIREKTIVAMA

Predmet uređivanja ovoga Zakona nije usklađivanje s propisima Europske unije. Ne postoje direktive i uredbe EU koje reguliraju ovu oblast.

IV. OPIS KONZULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE PROPISA

Tijekom izrade prednacrtu ovoga propisa provedene su brojne konzultacije s osobama zainteresiranim za ovu problematiku. U tu svrhu održane su i sjednice s Ekonomsko-socijalnim Vijećem za teritorij Federacije Bosne i Hercegovine u studenom 2016. i veljači 2017. godine.

Oba doma Parlamenta Federacije BiH razmatrala su Nacrt zakona i donijeli zaključke o usvajanju Nacrta i otvaranju javne rasprave u trajanju od 90 dana. Javna rasprava je zatvorena 1. siječnja 2018. Tijekom javne rasprave pristigle su primjedbe i sugestije vezane za tekst propisa.

Primjedbe i sugestije dostavljene su od strane:

- Porezne uprave
- Udruge poslodavaca Federacije BiH
- Nogometnog saveza Bosne i Hercegovine
- Sindikata tekstila kože, obuće i gume Federacije BiH
- Raiffeisen bank d.d. Bosne i Hercegovine
- Addiko Bank dd Sarajevo
- Gospodarske komore Federacije BiH
- Federalnog zavoda za zapošljavanje

Veći dio primjedbi i sugestija su prihvaćeni i postali su sastavni dio teksta zakona, kako slijedi:

U vezi s primjedbama i sugestijama Udruge poslodavaca Federacije korigirane su stope dodatnog doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje za staž osiguranja s uvećanim trajanjem, za osiguranika kod kojeg se svakih 12 mjeseci staža osiguranja računa:

- a) kao 14 mjeseci, sa stopom 3,08%
- b) kao 15 mjeseci, sa stopom 4,62%
- c) kao 16 mjeseci, sa stopom 6,16%
- d) kao 18 mjeseci, sa stopom 9,25%.

Ove stope su amandmanima Vlade iz rujna 2019. godine dodatno smanjene:

- a) kao 14 mjeseci, sa stopom 3%
- b) kao 15 mjeseci, sa stopom 4,50%
- c) kao 16 mjeseci, sa stopom 6%
- d) kao 18 mjeseci, sa stopom 9%.

Prihvaćene su primjedbe i sugestije Porezne uprave, da se od plaćanja doprinosa izuzmu naknade za prijevoz na posao i s posla kako bi se zadržalo načelo pravičnosti prema osiguranicima. U vezi sa amandmanima Vlade iz rujna 2019. godine, na naknade za prijevoz na posao i s posla, plaćat će se doprinosi

Prihvaćene su i primjedbe i sugestije Federalnog zavoda za zapošljavanje, da se stopa za doprinos za osiguranje u slučaju nezaposlenosti promijeni sa ranijih 1% na 1,50% (uz detaljno obrazloženje stanja neodrživosti kantonalnih službi za zapošljavanje uz stopu doprinosa od 1%). Ove primjedbe i sugestije su prihvaćene imajući u vidu novu činjenicu da u narednom razdoblju neće doći do izmještanja plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje za nezaposlene osobe iz kantonalnih službi za zapošljavanje.

Prihvaćene su primjedbe i sugestije banaka koje se odnose na pomjeranja roka izvješćivanja (u vezi s provedenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće i o provedenim nalogima za plaćanje ostalih primanja koja nemaju karakter plaće, a na koja se utvrđuje obveza doprinosa) Porezne uprave od strane banke sa: „do kraja dana“ na „do kraja narednog dana“. Također je precizirano kome se dostavljaju, u elektroničkom obliku, navedena izvješća, kao i to da će Federalno ministarstvo financija propisati Uputu o načinu izvješćivanja Porezne uprave od strane banke.

Prihvaćen je i prijedlog Raiffeisen banke, da se u cilju stimuliranja uplaćivanja u dobrovoljne mirovinske fondove, u članku 17. doda novi stavak (11) kojim se regulira da

se doprinosi ne plaćaju na prihode od mirovinskog doprinosa do 70,00 KM mjesečno isplaćene obvezniku doprinosa od uplatitelja doprinosa sukladno zakonu kojim se uređuju dobrovoljni mirovinski fondovi u Federaciji. Navedeno je prihvaćeno i u cilju harmoniziranja sa Republikom Srpskom. U vezi sa amandmanima Vlade iz rujna 2019 godine ovaj iznos je povećan sa 70.00 KM na 80.00 KM

Nisu prihvaćene primjedbe i sugestije Udruge poslodavaca Federacije i Privredne komore Federaciju koje su se odnosile na smanjenje zbirne stope doprinosa sa 33% na 30,5% (doprinos za PIO 18%, doprinos za ZO 12% i doprinos za slučaj nezaposlenosti 0,5%), kao ni prijedlozi da se doprinosi ne plaćaju na naknade: za ishranu do iznosa od 90 KM, prijevoz do iznosa od 40 KM i regresa do iznosa od 300 KM, jer bi to posljedično značilo smanjenje prihoda u izvanproračunske fondove, minimalno: za PIO 223.000.000 KM, za ZO 244.000.000 KM i za osiguranje u slučaju nezaposlenosti za 103.000.000 KM što znači ukupno više od 500.000.000 KM nedostajućih sredstava. Također nisu prihvaćene primjedbe i sugestije u vezi s prolongiranjem roka za uplatu doprinosa kao i brisanje propisane minimalne osnovice za obračun doprinosa. Doprinosi se moraju uplatiti istovremeno s isplatom plaće. Ne postoji osnovan razlog za prolongiranje roka za plaćanje doprinosa. Prihvaćanje prijedloga bi posljedično značilo slabljene discipline i nesigurnost u oblasti ubiranja doprinosa kao i usložnjavanje kontrole i fiskalnu neodrživost izvanproračunskih fondova. Nije prihvaćen ni prijedlog za brisanje odredbe kojom je propisano dospijeće obveze uplate doprinosa, do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec, za plaću koja nije isplaćena jer bi isto vodilo nedisciplini u oblasti utvrđivanja i naplate doprinosa, ne mogućnosti blagovremenog poduzimanja mjera u oblasti sprječavanja izbjegavanja plaćanja doprinosa kao i stvaranju enormno visokih dugovanja po ovoj osnovi.

Nije prihvaćen ni prijedlog Sindikata tekstila kože, obuće i gume Federacije da se povlaštena osnovica za obračun doprinosa za radnike iz oblasti tekstila kože, obuće i gume primjenjuje bez ikakvih ograničenja u pogledu visine stvarno isplaćene plaće jer bi teret u visini razlike do iznosa punih doprinosa išao na Fond PIO. Isto bi prouzrokovalo nepravično postupanje u primjeni Zakona dozvoljavajući na taj način isplate visokih iznosa plaća uz istovremeno korištenje povlaštene osnovice. U Republici Srpskoj su identificirali taj problem u praksi i već su pripremljene izmjene Zakona u pravcu propisivanja predmetnog ograničenja.

V. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Poglavlje I. Opće odredbe:

Čl. 1. i 2. Definirano je što se uređuje ovim Zakonom i značenja pojmova koji se koriste u ovom Zakonu.

Čl. 3., 4. i 5. Propisano je koja su obvezna osiguranja, tko je obveznik doprinosa, što je obveza doprinosa, kao i to da je obveza osiguranja vezana za razdoblje provedeno u osiguranju.

Člankom 6. Definira se da će predmetom ovoga Zakona biti i dobrovoljno mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Člankom 7. Propisuje se što obuhvaća posao prikupljanja i naplate doprinosa, kao i to da iste obavlja Porezna uprava.

Poglavlje II. Obvezni doprinosi:

Člankom 8. Propisano je koji su doprinosi za obvezna osiguranja.

Člankom 9. Propisuje se stopa doprinosa za obvezno mirovinsko i invalidsko osiguranje i to samo iz osnovice bez doprinosa na osnovicu, što je novina u odnosu na važeći zakon. Propisana stopa od 17,50% je znatno niža u odnosu na važeći zakon gdje su doprinosi iz osnovice i na osnovicu iznosili ukupno 23%. Propisuju se i stope dodatnog doprinosa za osiguranike kojim se 12 mjeseci staža računa kao: 14, 15, 16 ili 18 mjeseci. Pored navedenog, propisuje se i poseban doprinos za slučaj invalidnosti i smrti zbog povrede na radu i profesionalne bolesti po stopi od 5% za osobe koje se osposobljavaju za rad bez zasnivanja radnog odnosa, za učenike i studente koji rade preko zadruga i druge osobe koja su u skladu sa Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju obvezno osigurane osobe, što je novina u odnosu na važeći Zakon kojim ove osobe nisu bila obuhvaćene.

Člankom 10. Propisuje se stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje iz osnovice od 13,50%, bez doprinosa na osnovicu i ista je značajno niža od ukupne stope (iz osnovice i na osnovicu) od 16,50% po važećem zakonu. Također se propisuju stope doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje za osiguranike umirovljenike, osobe koje se stručno osposobljavaju bez zasnivanja radnog odnosa i nezaposlene osobe, za učenike i studente koji rade preko zadruga i druge osobe koje su u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju obavezno osigurane za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti, što je također novina u odnosu na važeći zakon kojim ove osobe nisu bile obuhvaćene.

Člankom 11. Propisuje se stopa doprinosa u slučaju nezaposlenosti iz osnovice od 1,50% i ista je značajno niža u odnosu na stopu po važećem zakonu ukupno 2% (iz i na osnovicu). Ovaj doprinos, odnosno osiguranje po ovoj osnovi vezuje se samo za osobe u radnom odnosu.

Člankom 12. Propisuju se stope naprijed navedena tri obvezna doprinosa koja se obračunavaju na osnovicu. Osnovice za ove doprinose su definirane kao umnožak prosječne plaće i određenog koeficijenta, zavisno od toga o kojoj se kategoriji osiguranika radi.

Člankom 13. Definirani su obveznici doprinosa.

Čl. od 15. do 20., Reguliraju se osnovica, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa i stope za obvezna osiguranja u vezi s isplata plaća i ostalim primanjima koji se vezuju za nesamostalnu djelatnost, odnosno radni odnos. Propisuju se plaćanje doprinosa za isplaćene: naknadu za topli obrok, naknadu za prijevoz na posao i s posla i regres.

Čl. 21. i 22. Reguliraju osnovicu, stope doprinosa za osiguranike - osobe koje se stručno osposobljavaju, volontere i nezaposlene osobe, obveznika obračunavanja i plaćanja doprinosa kao i rok za uplatu istih.

Čl. 23. i 24. Reguliraju osnovicu, stope doprinosa za obvezna osiguranja za osiguranike koji obavljaju samostalnu djelatnost (vlasnici obrta i sl.), obveznika obračunavanja i plaćanja doprinosa kao i rok za uplatu istih. Povlastice, iste vrste i u istom opsegu, koje su imali osiguranici, uz ispunjavanje zakonom propisanih uvjeta, zadržane su i ovim zakonom (niže osnovice za obračun doprinosa za deficitarne i niskoakumulacijske djelatnosti i stare zanate). Doprinosi, za osiguranike iz ova dva članka zakona, precizno su propisani kao umnožak prosječne plaće i odgovarajućeg koeficijenta, zavisno od djelatnosti i da li porez na dohodak plaća na temelju poslovnih knjiga ili u paušalnim iznosima i isti se obračunavaju na osnovicu, s tim da ove osobe mogu izabrati i veću osnovicu za obračun doprinosa.

Čl. 25 i 26. Za osobe koje vjersku službu obavljaju bez zasnivanja radnog odnosa ranijim propisima nisu bili propisani niti osnovica niti tko je obveznik plaćanja doprinosa niti koji doprinosi se plaćaju, kao ni za osobe (umjetnike, književnike i sl.) za koje pojedini kantoni uplaćuju doprinose što je stvaralo velike probleme i u vezi s obračunavanjem, izvješćivanjem i ostvarivanjem prava po osnovi uplaćenih doprinosa. Navedenim člancima se propisuju osnovica, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa i stope za obvezna osiguranja i rokovi za uplatu doprinosa za navedene osiguranike.

Čl. 27., 28. i 29. Regulira se obveza doprinosa za osiguranike koji rade u inozemstvu i osiguranike koji rade kod nerezidenata u Federaciji, kao i za vlasnika gospodarskog društva, ukoliko nije obvezno osiguran po dugoj osnovi kao i osobe koje imaju sredstva za izdržavanje, a nemaju zdravstveno osiguranje po drugoj osnovi.

Člankom 30. Propisuje se obveza plaćanja doprinosa za PIO i ZO po stopama kao i za radni odnos, za osobe koje nisu osigurane po drugoj osnovi i koje ostvaruju primanja po

osnovi ugovora o djelu i ugovora o autorskom djelu, rada u raznim povjerenstvima i radnim tijelima, članstva u zastupničkim i izvršnim tijelima svih razina vlasti, članstva u upravnim i nadzornim odborima i sl. Za navedena primanja, za osobe, koje su osigurane po drugoj osnovi, propisuje se obveza plaćanja doprinosa za PIO, po stopi kao za osiguranike iz osnove radnog odnosa. Ovo je novina u odnosu na dosadašnje stanje i cilj je, pored proširenja osnovice i smanjenja stopa doprinosa, i to da stimulira poslodavce da zaključuju ugovore o radu na određeno ili neodređeno vrijeme s radnicima.

Poglavlje III. Obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa za ostale osiguranike:

Čl. od 31. do 38. Propisani su obveznici doprinosa, obveznici obračunavanja i plaćanja doprinosa, stope, osnovice i rokovi za uplatu doprinosa za osiguranike: umirovljenike, osobe koje su prekinule rad i koje su upućena na obrazovanje i stručno usavršavanje, osobe na praktičnom radu prije stupanja u radni odnos, članove obitelji osobe zaposlene u inozemstvu, učenike i studente angažirane preko zadruge, osobe koje su u određenim okolnostima osigurane na PIO, ukoliko nisu osigurane po drugoj osnovi kao i osobe koje su u određenim okolnostima osigurane na zdravstveno osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti. Ovo je također novina u odnosu na dosadašnje stanje i obveze doprinosa za ove osiguranike koje su se propisivale raznim kantonalnim i federalnim propisima, često različito i nedovoljno i neprecizno definirano.

Poglavlje IV. Obveze doprinosa prema naknadi plaće:

Članak 39. Propisuje se obveza doprinosa za naknade koje se ostvaruju na teret sredstava kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja.

Poglavlje V. Ostale obveze doprinosa:

Čl. 40., 41. i 42. Propisuje se najniža osnovica za obračun doprinosa ukoliko ista nije drukčije propisana. Nadalje reguliraju se obveze doprinosa za strance i državljane Bosne i Hercegovine u inozemstvu za slučajeve kada Bosna i Hercegovina ima zaključen međudržavni ugovor o socijalnom osiguranju i kada nema zaključen isti.

Poglavlje VI. Razdoblje obveze doprinosa:

Člankom 43. Propisuje se razdoblje obveze doprinosa kao razdoblje koje osiguranik provede u osiguranju prema bilo kojoj od osnovice obveznih osiguranja (ne nužno, u određenim slučajevima), a iskazuje se u danima mjesecima i godinama kao i to u kojim slučajevima Porezna uprava prestaje evidentirati obveze doprinosa.

Poglavlje VII. Zastara

Čl. 44. i 45. Reguliraju se relativni rok zastare na obračun obveze doprinosa i kamata te na naplatu doprinosa i kamata kao i pravo obveznika na povrat više uplaćenih doprinosa

i kamata od pet godina ne računajući do kraja godine u kojoj je dospjela obveza plaćanja kao i apsolutni rok zastare prava na obračun obveze doprinosa i kamata te na naplatu doprinosa i kamata kao i zastare prava obveznika na povrat više uplaćenih doprinosa i kamata od deset godina. Zastara se ne odnosi na doprinos za mirovinsko i invalidsko osiguranje (odnosi se i na zatezne kamate doprinosa za MIO). Postupak utvrđivanja zastare provodi Porezna uprava, a dug se otpisuje rješenjem.

Poglavlje VIII. Dobrovoljni osiguranici:

Člankom 46. Regulira se obveznik plaćanja, stopa, osnovica i rok za uplatu doprinosa za dobrovoljno mirovinsko i invalidsko osiguranje.

Poglavlje IX. Ostale odredbe:

Čl. 47., 48. i 49. Propisuje se da obveznik obračunavanja doprinosa sastavlja izvješće o vrsti i iznosu obveza doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunati, razdoblju na koje se obveze odnose i o drugim podacima i dostavlja ga nadležnoj ispostavi Porezne kao i rokovi za dostavljanje navedenih izvješća. Nadalje, regulira se plaćanje doprinosa, te nadležnost Porezne uprave za vođenje evidencija o obračunatim i uplaćenim doprinosima.

Poglavlje X. Kaznene odredbe:

Čl. 50., 51., 52., 53. i 54. Reguliraju iznose kazni zbog kršenja odredaba ovoga Zakona.

Poglavlje XI. Prijelazne i završne odredbe:

Čl. 55., 56., 57. i 58. Propisuje se rok za donošenje Pravilnika o primjeni Zakona o doprinosima, Uputa o načinu na koji je banka obavezna izvješćivati Poreznu upravu o realizaciji naloga iz članka 48. ovoga Zakona kao i rok za objavu iznosa mjesečnih osnovica za obračun doprinosa za osiguranike kojim se osnovica utvrđuje kao umnožak prosječne plaće i odgovarajućeg koeficijenta. Sastavni dio Pravilnika su izvješća koja će obveznici uplate doprinosa podnositi Poreznoj upravi. Propisuje se i datum stupanja na snagu Zakona i početak primjene istog.

VI. FINACIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovoga Zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz Federalnog proračuna.